

ÉLETÜNK

XL. évf. 11. szám (40. Jg. Nr. 11)

Az európai magyar katolikusok lapja

2008. november

KRISZTUS MINDIG GYŐZ!

XVI. Benedek pápa a szinodusi atyákkal és munkatársakkal szentmise keretében nyitotta meg október 5-én a Püspöki Szinodus XII. rendes ülését a Falakon kívüli Szent Pál-bazilikában.

Számos nemzet, amelyekben egykor gazdag volt a hitélet és hivatásokban bővelkedett, most kezd el elveszíteni identitását a modern kultúra káros, romboló hatása következtében – állapította meg homíliájában a Szentatyá.

Van, aki Istent „halottnak” tekinti, és önmagát nyilvánítja istenné. Úgy gondolja, hogy ő a sorsának egyetlen kovácsa és a világ korlátlan tulajdonosa. Eltávolítja Istent, az ember azt hiszi, hogy azt teszi, ami tetszik neki, és önmagát, illetve cselekvését állíthatja egyetlen mértékül.

De amikor az ember eltávolítja Istent látóhatárából, és Istent „halottnak” nyilvánítja, akkor valóban boldogabb lesz? Tényleg szabadabbá válik? – tette fel a kérdést a Szentatyá. Amikor az emberek önmaguk és a teremtet világ kizárólagos urának kiáltják ki magukat, valóban olyan társadalmat tudnak építeni, ahol szabadság, igazságosság és béke uralkodik? Erre a kérdésre a pápa nem válaszolt, utalva arra, amit a napi híradások bőségesen megmutatnak: ez a szemlélet a hatalomvágyat, az önző érdekeket, az igazságtalanságot, a kihasználást és az erőszak legkülönbözőbb formáit terjeszti. Ennek végeredményeként pedig az ember még inkább egyedül van, a társadalom pedig megosztottabb és rendezetlenebb.

Ebben az összefüggésben a Szentatyá azt mondta: az Egyház ezzel a szinodus-sal meg akarja mutatni a világnak, hogy „nem a rossz és a halálé az utolsó szó, hanem legvégül Krisztus győz. Mindig!” Az Egyház fáradhatatlanul hirdeti az Evangéliumot. Ehhez a küldetéshez pedig elengedhetetlen az Isten Igéjéből való táplálkozás.

Valóban, az Egyház küldetése és létének értelme az Evangélium hirdetése. Ahhoz, hogy hihető legyen prédikációja – az Egyházat alkotó emberek gyengesége és hiányosságai ellenére –, elengedhetetlen, hogy ismerje és élje azt, amit hirdet.

Szent Jeromost idézve a pápa hozzátette: „Aki nem ismeri a Szentírást, nem ismeri sem Isten hatalmát, sem bölcsességét. Semmibe venni a Szentírást annyit jelent, mint semmibe venni Krisztust”. □

Feszty Mása: Krisztus Király
(Budapesti Krisztus Király-kápolna)

A mi királyunk

Krisztus követői testvérének mondja magát, s valóban az. Persze nem haveri alapon. Közel enged ugyan magához, de ez a közelség a szeretet közelsége. Ugyanakkor jól tudjuk, Ő király is.

Gábor angyal már az angyali üdvözlésben így szól Máriához: „Neki adja (már-mint a születendő kisdednek) az Úr Isten az Ő atyjának, Dávidnak trónját, és uralkodni fog Jákob házában mindörökké, és országának nem lesz vége”. A napkeleti bölcsek is a földkerekség születendő királyának felkeresésére indultak el a csillag nyomában. Heródes írástudói pedig okkal idézik Dávid városát, lévén hogy Dávid leszármazottja Jézus, nevelőapja kapcsán.

Az Ószövetség népe messiás-királyt várt, Saul és Dávid sorsa világosan mutatja, hogy Istennek határozott célja volt a monarchia kialakulásával Izraelben.

A mi királyunk azonban nem egy deszota, hanem a szívek királya. Isten Fia-ként, a Szentlélek hozzánk küldőjeként nem is lehet más, Ő, aki életét adta megváltásunkért a kereszten. □

SZEMBEN A HALÁLLAL

Írta: Békly Gellért SJ

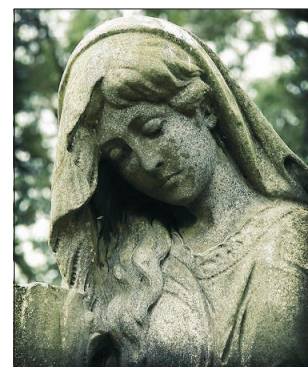
Dosztojevszkij egyik művében van egy jelenet. Egy agnosztikus arisztokrata találkozik egy egyszerű, szegény falusi asszonnal. Csak úgy sugárik a fiatal asszony a boldogságtól. A férfi döbönt irigységgel nézi. Minek örül annyira? – kérdi (mi, urak, azt sem tudjuk, mi a boldogság). „Hát hogye örülnék – mondja az asszony. – Tessék nézni a kisbabámat. Ma mosolygott vissza először. Visznozta a mosolyomat. Istenem, micsoda boldogság! Ma én is megértettem, milyen öröme lehet a jó Istennek, ha mi, emberek rámosolygunk az imádságban, hitünkkel!” (Dosztojevszkij: A félkegyelmű)

Egy teológus se fejezhetné ki jobban, mi a hit! Jobban mondvá, a hit kezdete. Rámosolyogni Istenre, de tudatosan, örömmel, hálával. Ez a hit ébredése az emberben. A hála és az imádás spontán megnyilatkozása Isten felé.

Sajnos legtöbbünkben ebben is marad. A gyermekkori hit, bizalom (elszóladozás). Talán visszamlékezünk rá, mint egy felhőtlen, tiszta élményre, amely már a múlté. Akkor tudtunk még Istenre mosolyogni, most már nem.

Vagy talán megrekedtünk az első mosoly fokán. Nem nőttünk gyermekkori hitünk fölé. Hittudásunk, hitbéli ismereteink, tapasztalatunk már nem tudja kielégíteni felnőtt igényeinket. Olyan, mint mikor a szellemileg elmaradt személy ötvenéves korában is csak mosolyog bárgyú nevetéssel szüleire. Mint kiskorában. Sok keresztény hite szintén ilyen ügyetlen, bárgyú nevetés igazi hit, meggyőződés nélkül. Minden egyéb téren (szakma, tapasztalat, emberi kapcsolatok, tudás stb.) gyarapszunk, fejlődünk. Hitünk azonban primitív marad egész életünkben. Megszokásra, külső gyakorlatokra korlátozódik. Nem él igazán.

Áll ez az emberiség túlnyomó többségére is: szinte hihetetlen technikai, szellemi fejlődésen ment át (természettudományok, pozitív ismeretek), erkölcsileg, a hit ismeretében pedig még a kőkorszak emberének nivóján (vagy az alatt) áll. Ez nagyon veszélyes kríziseket válthat ki mind az egyén, mind a közösségek életében.

Egyik legjobb példa ennek az ellentmondó jelenségnek az ábrázolására a halállal való azonosulásunk. Sok helyen a halál manapság tabu. Éppen a civilizált, technikailag legfejlettebb országokban.

Nem is olyan régen, egy Franciaországban megjelent kis könyvecske nagy vihart, szinte botrányt kavart. Egy úgynevezett „hospice” (nem kórház; gyógyíthatatlan állapotban levő betegekkel foglalkoznak, akik maguk is tudják, hogy biztos a halál) egyik (női) pszichiátere adta ki. Saját tapasztalatait foglalta össze ebben a kis könyvecskéjében. Nagy volt a fölzúdulás bizonyos körökben: (Folytatás a 4. oldalon)

A SZENTÍRÁSFORDÍTÁS KIHÍVÁSAI

Interjú Erdő Péter bíborossal

A Püspöki Szinodus kapcsán a szentírásfordítás kihívásairól kérdezte Erdő Péter bíborost a Vatikáni Rádió magyar adásának szerkesztősége. Erdő Péter gondolatait szerkesztett formában közöljük.

– Ami a liturgikus fordításokat illeti, a Szentszék éveken keresztül kifejezett instrukciókkal tiltotta a magyar fordításokat. A szentírási részeket és a liturgikus szövegeket az eredeti szöveg pontos értelmében kell lefordítani. Ezt lehet utána magyarázni. Például az átválttatás szavai úgy állnak a misekönyvben, minden misekánonban, ahogyan az Újszövetségben ránk maradt. A Szent Vér átválttatásakor azt mondjuk, hogy „értekek és sokakért kiontatik”. Az első magyar fordítás, amelyet jóváhagyott a püspöki kar és a Szentszék is – és több mint 15 évig használtuk –, ezt szó szerint így hozta. Ezután német hatásra a „sokakért” szó helyére a „mindenkért” került. Teológiailag ezzel sincs probléma, hiszen Krisztus mindenkiért meghalt, de az eredeti szövegben nem ez szerepel. A liturgikus vagy biblikus fordítás nem tévesztendő össze a teológiai magyarázattal.

Kívált nem a helytelen és téves magyarázatokkal, de még a helyes magyarázattal sem. Az egy másik műfaj. Fordítani azt kell, ami oda van írva. Ezért létezik a római rítusban az editio typica, vagyis a liturgikus könyvek hivatalos latin kiadása, amelyhez minden fordításnak igazodnia kell. Ennek az irányelveit a Liturgiam Authenticam instrukció néhány évvel ezelőtt egész pontosan leszögezte.

A katolikus fordítók a II. Vatikáni Zsinat különböző buzdítása alapján olyan nyelvekre is lefordították a Szentírást az eredeti héber, illetve görög nyelvből, amelyeken addig csak Vulgata-fordítása készült el. Például a magyar katolikus Biblia Káldi György-féle fordítása Vulgata-fordítás. Nem véletlenül, hiszen a Trentói Zsinat kifejezett rendelkezésben állapította meg, hogy a zsinat asztalán lévő Vulgata-kiadás lesz a vonatkozási pont, azt helyesen fogadjuk el.

Meg kell jegyezni azt is, hogy a héber és görög szövegek alapján készülő fordítások felvetik ezeknek a szövegeknek a kritikai kérdéseit is. A héber Bibliának a mai standard kritikai kiadása a maszoréta szöveghez igazodik. A maszoréta szöveg körülbelül 1000 évvel későbbi, mint a görög Septuaginta-fordítás, amit a Kr.e. III. században Egyiptomban készítettek zsidó tudósok, akik nem gyanúsíthatók azzal, hogy keresztény szempontból elfogultak lettek volna. Sok szempontból – és ezt némelyik kumránai vagy Kumrán-közelbeli lelet igazolja – a Septuaginta görög szövege a héber Biblia régebbi szövegállapotát tükrözi, mint a maszoréta szöveg.

Amikor a keresztény ember keresztény bibliai szöveghagyomány alapján készíti a fordítást, nem kell szégyenkeznie. A Vulgata pedig részben felhasználja az ún. Itala-fordításokat, vagyis a Szent Jeromos előtti latin bibliafordításokat. A legrégebbi latin bibliafordításokat természetesen

(Folytatás a 2. oldalon)

LENNE EGY KÉRDÉSEM...

A Püspöki Szinódus intézménye

XVI. Benedek pápa a Falakon kívüli Szent Pál-bazilikában mutatta be az október 5-én megkezdett XII. Rendes Püspöki Szinódus nyitószentmiséjét. A jelentős egyházi esemény október 26-ig zajlott a Vatikánban. Témája a júniusban bemutatott munkadokumentum alapján „Isten Igéje az Egyház életében és küldetésében” volt. A Magyar Kurír írása segítségével megismerkedhetünk a Püspöki Szinódus intézményével.

A XII. rendes közgyűlésére most összeülő Püspöki Szinódus a pápa „alulról felválasztott” tanácsadó testülete, ami hittel és erkölccsel, egyházfegyelemmel, vagy éppen lelkipásztori teendőkkel kapcsolatos aktuális kérdéseket hivatott megválaszolni.

Működése révén a püspökök részt vesznek az Egyetemes Egyház kormányzásában, így erősítve annak egységét.

Korunk folyamatosan változó világában az Egyháznak mind gyorsabban kell hatékony megoldásokat találna a felmerülő elméleti és gyakorlati kihívásokra. Az összes püspököt tömörítő egyetemes zsinat azonban természeténél fogva nem alkalmas arra, hogy gyakran ülésezzen. Ezért, a II. Vatikáni Zsinaton is elhangzott felvetések nyomán, VI. Pál 1965-ben létrehozta a Püspöki Szinódust (Apostolica sollicitudo kezdetű motu proprio). Az új intézmény a pápa állandó tanácsadó testülete, ami összehívása és munkamódszere révén alkalmas arra, hogy szervezett formában jelenítse meg a helyi egyházakban jelen lévő véleményeket és tapasztalatokat, továbbá teret biztosítson a püspököknek, hogy hivatásuknak megfelelően hozzájáruljanak az Egyetemes Egyház kormányzásához.

Működésének ennek megfelelően két fő célja van. Mindenekelőtt tanácsokkal szolgál a pápa számára egy-egy az Egyetemes Egyház életében nagy fontossággal bíró témában, s ezáltal erősíti az Egyetemes Egyház feje és a püspökök közötti együttműködést. Emellett előmozdítja az Egyház egységét, az ún. kommuniót a világ minden tájáról érkező püspökök, és rajtuk keresztül a helyi egyházak között azáltal, hogy résztvevői információkat cserélnek, illetve közös álláspontot alakítanak ki egyes hitani és lelkipásztori kérdésekben.

A szinódus döntően püspökökből áll, azonban alapvetően különbözik az egyetemes zsinattól. A zsinat ugyanis a világ összes püspökét tömöríti, vagyis az Egyetemes Egyházban a legfőbb hatalom letéteményesének számító püspökök testületének, az apostoli kar utódjának intézményes kifejeződési formája. A szinódus ezzel szemben a püspökök választott testülete, tagjai az egyes püspöki konferenciákat és ún. sajátjogú egyházakat (ld. keleti rítusú katolikusok) képviselik. Nem közvetlen krisztusi alapítású tehát, hanem a legfőbb egyházi hatóság hozta létre, igaz, az Egyházat vezető Szentlélek sugallatára, csakúgy, mint korábban a püspöki konferenciákat. Ez magyarázza, hogy a szinódus miért tanácsadó, és nem döntéshozói jellegű: emberi létesítésű szerv hatalma nem múlhatja felül a krisztusi alapítású intézményekét. Ennek ellenére a Püspöki Szinódusnak tekintélye, súlya van, hiszen valamiképpen leképezi az Egyházban uralkodó véleményeket, és működésében a püspöki kollektivitás valósul meg.

A szinódus ülésezhet általános közgyűlés (teljes ülés), valamint részleges közgyűlés (részleges ülés) formájában. Az általános közgyűlés lehet rendes, vagy rendkívüli. A rendes általános közgyűlés (coetus generalis ordinarius) tagjai egyfelől a püspöki konferenciák és a keleti sa-

jajtjogú egyházak által – méretüktől függő létszámban – kiválasztott képviselők, akiknek személyét a pápa hagyja jóvá, továbbá a klerikusi szerzetesi intézmények ugyancsak választott képviselői, valamint a keleti sajátjogú egyházak pátriárkái, nagyérsekei, vagy metropolitái, és a Római Kúria dikasztériumainak vezetői. Másfelől pedig a Szentatyja által kinevezett püspökök, szerzetesek és szakértők, legfeljebb a tagok 15%-át kitevő létszámban. A rendszeres időközönként (3-4 évente) megrendezett tanácskozási napirendjén az Egyetemes Egyház életét alapvetően érintő egy-egy nagy jelentőségű kérdés szerepel.

A rendkívüli általános közgyűlés (coetus generalis extraordinarius) szolgál a gyors elintézését igénylő fontos kérdések megvitatására. Ennek következtében tag-szága annyiban módosul, hogy a püspöki konferenciákat az elnökük képviselik. A részleges közgyűlés (coetus specialis) egy meghatározott terület (egy-egy ország, vagy kontinens) egyházi ügyeit hivatott tárgyalni. Tagjai ennek megfelelően az érintett terület püspökei, valamint a Római Kúria téma szerinti illetékes vezetői közül kerülnek ki.

Mind ezeken felül részt vehetnek a munkálatokban, szavazati jog nélkül, a dokumentumok szerkesztésében közreműködő szakértők (adiutores secretarii specialis), a munkálatok levezetésénél segédkező ügyszakosok (auditores) és a nem katolikus felekezeteket képviselő ún. testvéri küldöttek (delegati fraterni).

A szinódus a pápa közvetlen alárendeltségében működik. Ő hívja össze és oszlatja fel, ő elnöklél – akár személyesen, akár megbízottja révén –, ő határozza meg ügyrendjét, jelöli ki, illetve erősíti meg tagjait. Az ülések témáját is a pápa adja meg, általában széleskörű előzetes konzultációkat követően, hogy valóban a leginkább aktuális, egyetemes jelentőségű és konkrétan megoldandó kérdések kerüljenek terítékre. Ezek alapvetően a hit és erkölcs épségének védelmére, erősítésére, az egyházi fegyelem megtartására és megszilárdítására vonatkoznak, valamint az Egyháznak a világban való tevékenységével kapcsolatosan.

A szinódus szervezeti felépítésében az első helyet a pápa foglalja el, aki vagy személyesen elnököl, vagy az általa kinevezett megbízott elnökre (praeses delegatus) hagyja az egyes ülések levezetését. A főtáncos (secretaria generalis permanens) jeleníti meg a szinódus intézményének állandóságát. Elén a pápa által kinevezett főtáncos (secretarius generalis) áll, aki a szinódusi ülések előkészítéséért, va-

A SZENTÍRÁSFORDÍTÁS...

(Folytatás az 1. oldalról)

nem a keresztények készítették, hanem a Karthágó környéki zsidók, mert ez volt az egyetlen olyan diaszpóra, amely latinul beszélt. A zsidó diaszpóra általában görögül beszélt, kivéve Africa provinciában, ahol latin nyelvű zsidó szórvány volt. Nekik már egyfajta latin szóhasználatuk volt a Bibliával kapcsolatban, amit a legérgebbi latin keresztény bibliaszövegek, idézetek is visszatükröznek. Ezt Christi Normann és mások kutatásokkal mutatták ki.

A középkorban elterjedt standard Vulgátában részben visszaköszönek a régebbi, Jeromos előtti szövegek. Maga Jeromos elment a Szentföldre, és zsidó rabbiakkal konzultált a Szentírás értelméről. Évszázadokkal korábban, mint ahogy a maszoréta szöveg megszilárdult. Tehát bizonyos elemeiben még a Vulgata is egy saját – a jelenlegi tudományos kiadatokhoz képest legalábbis párhuzamos – hé-

ber szöveghagyományt tükröz vissza. Ilyen értelemben nekünk a Vulgátát nem kell szűgyelni. Továbbá pedig a Szentek rendelkezése folytán készült egy Neovulgata, amelynek az volt a szándéka, hogy a héber és görög eredeti szövegeket – amennyire meg tudjuk ismerni – figyelembe véve készüljön egy olyan latin nyelvű Biblia, amely azután vonatkozási pont lehet például a liturgikus szövegek számára. Ezt elő is írták, a magyar zsolozsmakönyvet is a Neovulgata alapján kellett, kell fordítani. A Neovulgata most is hivatalos kritérium vagy vonatkozási alap számunkra. A jelenlegi legjobb magyar katolikus fordítás a Szent István Társulat Bibliája, amely elméletileg az eredeti héber és görög, illetve kisebb részben arám szövegek alapján készült. A fordítók persze figyelembe vették mind a latin, mind pedig némelyik modern nyelv fordítását. Nem véletlen tehát, hogy először a jeruzsálemi Biblia jegyzeteivel jelent meg, mert a francia és német kiadások is szem elől tartották. □

IMASZÁNDÉKOK

Novemberre

Általános szándék: Hogy a szentek szeretetéről tett tanúsága megerősítse a keresztényeket Isten és felebarátaik szolgálataiban, Krisztus mintájára, aki nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy Ő szolgáljon.

„Az Isten szeretet”: ez a kifejezés adja meg a témáját és a címét XVI. Benedek pápa első enciklikájának, amely 2005 karácsonyán kelt. Ennek az enciklikának a három befejező paragrafusából (40–42.) meríthetünk ihletet és tartalmat imaszándékunkhoz.

„Tekintsünk föl a szentekre, azokra, akik példamutatóan valószínűleg meg a szeretetet.” Sabariában (Szombat helyen) született 316 körül az a Martinus (Márton), aki aztán Galliában (Franciaországban) bontakozott ki: katona, szerzetes, pap, végül Tours püspöke volt. „Mint egy ikon világot rá a személyes szeretettség mással nem helyettesíthető értékére. Amiens kapui előtt (a megkatona) Márton a köpenyét osztotta meg egy szegényrel. A következő éjszakan ál- mában maga Jézus jelent meg neki ezzel a köpenyvel betakarva, hogy megerősítse az Evangélium szavainak örök érvényét: »Ruhállan voltam, és felöltözöttetek. Amit egynek a legkisebb testvéreim közül tettemek, nekem tettemek.» (Mt 25,36.40.)” Számos más szentre is hivatkozik a pápa: a IV. századi Szent Antal apától a XX. századi Kalkuttai Teréz anyáig, az általuk életbe hívott hatalmas és maradó művekig, mozgalmaikig.

„Az Istenel szemül szemben» való találkozásban, ami a szeretet, a szerzetes (és minden más keresztény) megérinti a sürgős kérészetét, hogy egész életét szolgálta tegye, Isten és a felebarát iránti szolgálattá. Így kell értelmezni a nagy vendégházakat, kórházakat és szegényházakat, melyek a kolostorok mellett épültek. És így válnak érthetővé a keresztény nevelést és az emberi haladást szolgáló nagy kezdeményezések is, melyek elsősorban a legszegényebbeknek szólnak. „A szentek a történelem igazi fényességei, mert a hit, a remény és a szeretet emberei.”

„A szentek közül kiemelkedik Mária, az Úr anyja, minden életszentség tükré.” Szeretetszolgálat Erzsébetnél „mintegy három hónapig” (Lk 1,65). Éneke egész életének programját mondja ki: „nem akar a középpontban állni, hanem teret nyit Isten számára, akivel mind az imádságban, mind a felebarát szolgálataiban találkozik; csak így lesz jó a világ.” „Ő tudja, hogy csak azzal szolgálja a világ üdvösségét, hogy nem a saját művét akarja végrehajtani, hanem teljesen átadja magát Isten tevékenységének.” „Mária gondolkodása együttgondolkodás Isten gondolkodásával, akarása Isten akaratából való együttakarás.” „Mint hívó és a hitben Isten gondolatait gondoló ember, Isten akaratát akarva ő csak szerető ember lehet.” Mindezt kiérezzük a gyermekségtörténet apróságaiól, a káni menyegzőn való viselkedéséből, a Fiának nyilvános életében tanúsított háttérben maradásából, az édesanyjának a kereszt alatt megélt igazi „örájából”, a pünkösdötől kezdve a krisztusi közösségekben betöltött helyéből.

Mária és a szentek életéhez hozzátartozik, „Istenből való életük és tevékenységük is a haláluk után. A szentekben láthatóvá válik: aki Istenhez megy, nem távolodik el az emberektől, hanem akkor kerül igazán közel hozzájuk.” Gondoljunk csak a keresztényekben irántuk megnyilvánuló bizalomra, és hátra, amely átjár minden világrészt, minden kultúrát, minden korokat (különösen is ennek a bizalomnak és hálának konkrét létesítményeire, a búcsújáró helyekre). – (Folytatás a 4. oldalon)

EZÜSTMISE NÜRNBERGBEN

Kettős ünnepre gyűlt össze a nürnbergi Szent Erzsébet-templomban 2008. június 29-én délután 17.00 órakor a mintegy 130 főnyi magyar katolikus hívőseger, hat pap és két ministráns. Egyrészt az idén 60 éves Nürnbergi Katolikus Magyar Missziót ünnepelte, másrészt pedig részt vett azon a hálaadó szentmisén, amelyet vezetője, Főtisztelendő Berecki Béla 25 éves papi jubileuma alkalmából mutatott be.

Eljötték a szentmisére – a hívek mellett – Béla atya paptestvérei is. Jelen volt Szabó József, a Freiburg – Trieri – Speyeri Egyházmegye magyar lelkesze, Becze Titusz, Oberwiesacker (Eichstätti Egyházmegye) plébánosa, Gegő István Geislingen (Rottenburg-Stuttgarteri Egyházmegye) segédlelkésze és e sorok írója, akit az a megiszteltetés ért, hogy e nagy ünnepre a szentbeszédet tarthatta.

Az ünnepi hangulat már a szentmise kezdete előtt körbelengte a körtemplomot. Míg odakint a templom előtti téren zavaros kavalkád, néppünnp volt, addig benn, a szépen feldíszített oltár körül imádkozott az ünnepelt édesanyja, a rokonok és a hívek. Kint hangos világi zene szólt, benn az egyházi énekek lélekemelő melodijai. Minden azt sugallta, hogy ez a benti világ a Béla atya igazi világa. Papi életét valóban az Egyháznak ajánlotta fel... Hogy is kezdődött?

Béla atyát 1983. június 18-án szentelte fel Vácott Bánk József érsek. Első szentmiséjét 1983. június 26-án mutatta be Alsónémedin. Ezután papi jelmondata szellemében („Istenünk, hálat adunk, mert arra méltattál minket, hogy színed előtt állhatunk és szolgálhatunk Neked”) öt évig volt segédlelkész Nézsán, Dányban majd a németországi Wesselingben. 1988-tól majdnem tíz évig vezette a Kölni Magyar Missziót. Innen Ausztriába vitt az útja, ahol öt évig Bécs-Schönbrunnban és Niederkreuzstettenben működött. 2002-től pedig egyházi előjárói itt, a Nürnbergi Katolikus Magyar Misszió vezetését bízták rá...

Béla atya papi élete sohasem volt könnyű. Soha nem volt nagy elismerésekben része, egyházi kitüntetésekre sem sóvárgott, csak egy volt a szíve vágya: Istent szolgálni, és minél több embert hozzá elvinni. Sokszor kezdte nulláról, mégsem légváratok épített, hanem Istent Országát bővítette. „Ha még egyszer előről kellene kezdeni, ismét, újra csak pap lennék, mert annyi szépség van ebben a hivatásban.” – írta nekem.

És amikor azt kérdeztem tőle, hogy mi a szépség a papi hivatásban? „Az emberek szeretete” – vágta rá azonnal és meggyőzően. Ez vezethette egész papi életén, mert mindig megtalálta a helyes és megfelelő szót, ha családokat keresett fel, ha keresztelt, ha esketett, ha beteget látogatott, ha a gyászolókkal a sír felé ment, ha missziója tartalmas és színvonalas kis lapját, a „Missziós Értesítő” írta. És erre az emberszeretetére vezethető az is vissza, hogy a szentmise befejeztével minden egyes jelenlétét külön ezüstmisés áldásban részesített...

Az ezüstmise után kis szeretetlakomára gyűlt össze a hívőseger a Szent Erzsébet egyházközség nagytermében, és ajándékokkal kedveskedett kedvelt papjának. Béla atya utána minket, paptestvéreket még külön vendégül látott otthonában, ahol a Zsolttáros szavaival örvendhettünk egymásnak: „Nézzétek, milyen jó, ha egyetértésben élnek a testvérek!” (Zsolt 133,1)

Kedves Béla atya! Hadd mondjam mindnyájunk nevében: Köszönjük, hogy élsz, hogy létezel, hogy vagy. Köszönjük, hogy azt teszed, amit teszel. Isten áldja meg egész papi lényedet, hogy még sokáig áldás lehess számunkra!

Tempfli Imre
stuttgarteri magyar lelkész

SAJGÓ SZABOLCS TORONTÓI BEIKTATÁSA

2008. szeptember 7. szentesítette Sajgó Szabolcs SJ atya életének és pályájának újabb szakaszát. Ezen a napon került sor ugyanis a torontói Szent Erzsébet Római Katolikus Magyar Templomban a plébános beiktatási szentmiséjére, amelyet Richard J. Grecco torontói segédpüspök celebrált.

A zsúfolásig telt szép templomban zengett az örömhimnusz, amelyet a Scola Cantorum Kórus és az Ifjúsági Kórus felváltva énekelt a kitünő Oláh Imre orgonaművész és karmester vezényletével, illetve orgonajátéka kíséretében. Felcsendült Schubert Ave Maria és C. Frank Panis Angelicus című szólószáma a csodálatos hangú Hegedűs Enikő előadásában, akit Fülöp Gyula kántor kísért orgonán – igazi ünnep volt ez a délelőtti Sajgó Szabolcs atya esküjében, a Szentírás szavait követve fogadta meg, hogy hivatása idején Egyházában „egy nyáj lesz és egy pásztor,” keresztényi alázattal követni fogja a Katolikus Egyház előírásait és elvárásait a vallási törvényeknek megfelelően.

Sajgó Szabolcs atya visszajött Torontóba, híveinek szívében pedig hazaérkezett. Hiszen itt, Kanadában lett a magyar jezsuita rendtartomány tagja 1982-ben, ahol 1990-ig szolgált, miután Magyarországra vezette a kötelesege. Közben nagyon tehetséges költőként írta verseit, lengyelből fordított és szerkesztette A Szív című katolikus folyóiratot. A festői szépségű Dobogóköt kellett most elhagynia, hogy a Kanadában, elsősorban Torontóban élő katolikus magyarok ügyét felvállalja. Toronto távolról sem Dobogóköt, ahol dallás és versés nemessül a gondolat, igévé lényegül a szó – itt kocsin rogvogya jut az ember a lélek csendjét nem zavaró zöld övezetbe, ég fel meredő magas épületek vágják el a tekintet útját, világvárosi zajok visítanak bele a mise meghittségébe. Isten szolgálja tudta ezt, hiszen közel egy évtizeden keresztül megtapasztalta az itteni viszonyokat fiatal papként, ám mégsem lehet könnyű elszakadnia a maga (is) építgetett, alakítgatott hitközösségétől, költő- és művésztársaitól, a Manrészától, a Szív Szentjánosbogár mozgalomtól és mindazoktól a szellemi

és lelki milióktól, amelyek itt nincsenek meg, amelyeket legfeljebb maga fog majd Isten és híveinek segítségével megteremteni. A magyar katolikusok ígére szomjazása, a jó pásztorra való igénye viszont a hazaival azonos. A szülőföldtől távol, de az egyetemes magyarság részéként minden embernek szüksége van Isten felkent szolgájának útmutatásaira, a követendő helyes irány kijelölésére.

Sajgó Szabolcs atya visszajött Torontóba

Ezt tudja Sajgó Szabolcs SJ, aki 2008. május 1-től a torontói egyházközség plébánosa, és aki szentesítésére Jézus szavát választotta a Jn 10, 16-ból: „Más juhaim is vannak, melyek nem ebből az akolból valók. Ezeket is vezetnem kell.” Önletrajzában olvashatjuk, hogy „Ezüstmisére a folytatást választottam, mert megtapasztaltam, hogy Jézus szavai valóban nem visszhangtalanok, a mai világban sem. Azt mondta övének nagy, biztos nyugalommal: „Hallgatni fognak szavamra.”

A beiktatási szentmisét meghitt ebéd követte a templom halljában, amely a Boldogasszony anyánk kezdetű régi magyar himnuszunk közös elnevelésével fejeződött be.

Íme a magyar püspöki üdvözet:

*Főtisztelendő Plébános Úr!
Kedves Hívek!*

Toronto magyarsága örömmel köszönti lelképásztort, akit szeptember 7-én, a Boldogságos Szűz Mária születését megelőző napon, Excellenciás és Főtisztelendő Richard J. Grecco, a Torontói Egyházmegye illetékes segédpüspöke, ünnepélyesen is beiktat plébánosi hivatalába. A torontói magyarokkal magam is együtt örvendezem, és plébánosi beiktatása alkalmából szeretettel köszöntöm Ft. Sajgó Szabolcs SJ atyát, a Jöisten áldását kérem munkásságára és egész életére. Személyében egy olyan buzgó lelképásztort kapunk, aki szívének szeretetével veszi körül mindazokat, akiket lelképásztori gondozására bízta, és azt is vállalja, hogy népének igazi atya lesz az idegenben; távol a hazától is vállalja, hogy számukra összekötő lesz ég és föld, a szülőföld és az új haza között. A szökösöknek megfelelően, püspöke kezéből ávezi a templom kulcsát és az evangéliumot könyvet, elimádkozza a Hitvallást és ünnepélyesen ígéri, hogy mint népének igazi atya a Jó Pásztor szeretetével gyakorolja hivatalát.

Tudjuk, hogy ez a lelképásztori szolgálat nem könnyű és azt is tudjuk, hogy pásztor nélkül szétszéd a nyáj. Ezért nagyon megbecsüljük lelképásztorainkat. Nemcsak a beiktatás napján, de a jövőben is szeretettel közeledünk plébános atyánkhoz, imádkozunk érte, egy szívvel és egy lélekkel együttműködünk vele, támogatjuk szolgálatát, nem utolsó sorban őseink hitének, nyelveinek és hagyományainak, krisztusi hitünk és Szent István királyunk keresztény szellemi örökségének ápolásában.

Miközben jó egészséget, jó híveket, sok örömet és sok sikert kívánok a szolgálatban, a Boldogságos Szűz Mária, Magyarok Nagyszonya, és az összes magyar szentek közbenjárására, a Jöisten áldását kérem Főtisztelendő Sajgó Szabolcs atyára és híveire. Üdvözlettel és szeretettel:

Cserháti Ferenc
külföldi magyar lelképásztori ellátásával megbízott esztergom-budapesti segédpüspök

TÖBBSZÖR, MINT GONDOLTÁK...

Grazi magyarok Mariazellben

Mindszenty József hercegprímás mariazelli sírjánál évente találkoztak a szabad világ magyarjai, hogy a Magyarok Nagyszonya közbenjárását kérjék hazánk felszabadulásáért. Így volt ez 1979. június 17-én is.

A buszokkal és autókkal érkezők fegyelmé négy, a háromnapos gyaloglástól megviselt zarándokokra irányult, akik Vadon Pál cserkésztestvezetésével érkeztek Grazból a kegyhelyre. Ő egy ígérgetést váltotta valóra. Még néhány évet kellett volna várni, hogy Palkó bá' cserkészzeivel gyalogoljon Mariazellbe. „Ember tervez, Isten végez!”

A fiatal orvos 1985 februárjában autószerencsétlenség áldozata lett. Elárult vándorbotját barátai vették kézbe, és még abban az évben, most már a két elhunyt emlékére zarándokoltak az ősi kegyhelyre. A Mindszenty-Vadon emlékezérek azóta fogalommal vált a grazi magyarok és magyarországi barátaik körében. Idén P. Karl Schauer superior a 29 résztvevőn kívül még számos csatlakozót köszönhetett a Szent Mihály-kápolnában. Ő hívta fel a figyelmet arra, hogy három generációt lát itt maga előtt. Ez reményt ad további zarándoklatokra.

Idővel kialakult a zarándoklat hagyományos formája és útvonal. 1997

óta a mariazelli kegyzobor kis mása állandó zarándoktárs a stájer hegyi ösvényeken és völgyekben kanyargó, útszéli keresztelőkkel jelzett úton. A grazi-mariazelli „Via Sacra”, a Mária-tisztelők ősi útja, Istenhez vezet a hívő embert. Az egyéni és közösségi

A 25. Mindszenty-Vadon emlékezérek résztvevői Mariazellbe érkezéskor (Fotó: Józsa)

lelki célkitűzés (hála, kérés), az imák, elmélkedések, énekek stb. lelki kihívást és hitvallást; a távolság és az időjárás szeszélyeinek leküzdése fizikai áldozattal jelent a résztvevőknek. Útba ejtjük a Rába forrását, melynek szomját oltó tiszta vize arra figyelmeztet, hogy magyarságunk megtartására tiszta forrásból merítsünk erőt.

Évente változó, átlag 15-25 közötti létszámmal indult a zarándoklat. Eddig összesen 122 fő követte a hívást. (40-en Magyarországról). Voltak, akik csak egyszer, mások több mint tízszer – hússzor vagy annál is többször vettek részt a zarándoklaton. A gyalogló csoportokhoz később csatlakoztak, akik életkoruk miatt vagy más okból nem tudták vállalni a háromnapos gyaloglást. Néhányan autójukkal álltak a zarándoklat szolgálatára, a gyalogút négyeszeresét tették meg.

Köszönet papjainknak az induláskor, érkezkéskor és útközben bemutatott szentmiséikért, elmélkedéseikért, a lelkivezetésért. Köszönet a szervezőknek az előkészítésért, a biztos vezetésért és nem utolsósorban minden résztvevőnek, aki megértette, hogy zarándoklatunk lényege nem a sportjelenség, hanem a hitből fakadó áldozattalalás családjaikért, népjünkért.

Úgy tudjuk, hogy az ausztriai magyar közösségek közül csak az alsóöbriek és graziak gyalogolnak Mariazellbe. Szép lenne, ha más ausztriai magyar közösségek zarándoklóival találkozhatnánk a Magyarok Nagyszonyához vezető „Via Sacrán”.

□

A PANNONHALMI FŐAPÁT SÃO PAULO-I NAPLÓJÁBÓL

Augusztus 11.

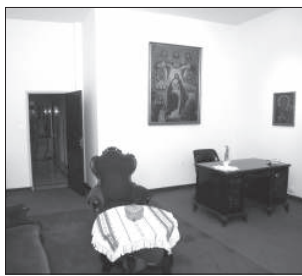
Ferihegyről Frankfurtban át, augusztus 11-én hajnali 05.10-kor São Paulo-ba érkeztem. Albin atya talált rám elsőnek, majd Ödön apát úr. 8 óra – hatalmas forgalom van már ekkor ebben a metropoliszban – a monostorba is megérkezünk, ahol Paulo apát úrral, egy olasz ciszterci apáttal (Casamari), valamint régi és számomra ismeretlen új testvérekkel találkoztam.

Reggel után Rudi (informatikus) és egy másik itteni munkatárs és Albin atya segítségével felállítottam a kihelyezett Főapáti Hivatal, azaz közvetlen telefont és internet kapcsolatot installáltam íróasztalomon. II. János Pál pápa itteni (1980) látogatása óta ezt a szobát „pápa szobának” nevezik és nagy vendég elődök laktak: Göncz Árpád, Mádl Ferenc, és sokan mások, köztük immár ötödösöm magam is. (...) Téli idő várt +14 fokkal. Ebédnél megegyeztünk, hogy kedden elkészítjük a vizitáció programját és rögtön kedd délután olyan plenáris gyűlést tartunk, ahol a posztulások és az új novíciusok is jelen lesznek, mert ők még nem látják „főapátot”. Aztán következik a konventgyűlés, majd a személyes beszélgetések. Közben már szerveződnék az egyéb programok: a helybeli nyugalmazott püspök látogatása, találkozás a tanári karral, pizzeavés Rudiéknál (magyar származású informatikus az iskolában) a két vendég magyar diákkal, akik közül az egyik, (Gábor Altorjay Áron főorvos fogadott fia) Pannonhalmán végzett Bernát atya osztályában. Délután sikerült egy kicsit aludnom, a gyermekek fülsikkető és tartós kiabálása után folyamatos háttérzűzűskám. Először benyomás a magyarokról: Ödön bot nélkül sántikál, Zsolt és Sándor bottal közlekednek, Egyed csak nem hall, jól mozog. Röviden: megöregedtek. Az est a szokásos napirendi ritmussal – vesperás, vacsora, kompletorium – telt. Nagyon szép a felújított kápolnájuk, ahol a napi szolozsmát és a konventmisét tartják, ez mintaszerű, igényes, és a mai liturgia követelményeinek is megfelel. A monostor földszintjén jól szerkesztett kiállítás mutatja be Tóth Veremund rendtársunk sokakat gazdagító életét.

Augusztus 12.

A reggeli liturgiák (laudes, konvent-mise) után Paulo apát úrral – Albin atya tolmácsolásával – több órás beszélgetést folytattam. (...) Gondjuk a két ház, felmerült az újraegyesítés terve. Nehezen tudnak dönteni a liturgia kérdésében, egyik csoport a magyar szolozsmát szeretné portugál nyelvre alkalmazni, mások a monasztikus szolozsmát, a Szent Gellért Monostor napi gyakorlatban pedig a Liturgia Horarumot imádkozzák, újabban éneklék. Ők sem mentesek az anyagi bizonytalanságtól. Pl. az új kormány 10 évre visszamenően adót követel a monostortól, amelynek összegével nem rendelkeznek. (...)

16 óra plenáris konventgyűlést tartottunk, ahol Paulo apát úr nagyon igaz és szép elmélkedésével bevezette a vizitációt, magam a vizitáció gyakorlati részét mondtam el, majd a rendezésem-

A monostor főapáti lakosztálya, ahol II. János Pál pápa is lakott braziliai útja során

re álló időben a Magyar Bencés Kongregációról adtam számot. Tudatosítottam bennük (és magamban is), hogy 2009-ben kerek 80 év közös történelmünk lesz. Ez a közös történelem Szelecz Arnold rendtársunk kivándorlásával és missziójával kezdődött ebben a városban. (...)

Augusztus 15. (oththon Nagybaldogasszony ünnepe, itt köznap)

Reggel 08.30-kor Marcelo és Albin atyával, Lukács testvérel Itapericia da Serra kis monostorába Cela São José-ba mentünk, hogy a napot a fiatalokkal töltsük. Ebédre Paulo apát úr is kijött hozzánk. Ezt a cellát, amely nem is mondható kicsinek, 1994-ben építették, később Szent Márton tiszteletére templomot is építettek ide. Nagy telek tartozik hozzá, amelynek területén értékes ásványvizet találtak.

Dél előtt és délután is folytattam a vizitációs beszélgetéseket, előljárót, egyszerű fogadalmakat vettem sorra, csupán a novícius maradt a jövő hét keddjére. Átadtuk Albin atyával apró pannonhalmi ajándékainkat, amelyeknek láthatóan örültek: naptárt, CD-t, filmet, albumot, likőrt és csokoládét. Nagycsoportos beszélgetést is tartottunk, sokat kérdeztek és nagyon oldott volt a hangulat. Li-

Az iskola sportpályája a környék lakóházaival a háttérben

turgiájuk, ahogy a déli imaórát, nónát, vesperást és misét végezték, példa lehet sok monostor számára. A szolozsmát éneklék, rendkívül fegyelmezettek és érdeklődők, hogy amit tesznek, szívvel-lélekkel teszik. A monostor és környéke nagyon szép, csendes, jó a levegője. Ez São Paulo után feltűnő, itt a városban szinte fülladozni lehet a levegő szennyezettségétől, sűrűségétől. A nap próbára tette memóriámat, hiszen néhány név kivételével egy sor új nevet kellett meg tanulnom és arcal azonostanom. Több nővendék és posztuláns van a fiatalok között, akik más szerzetesközösségből jöttek. A legfiatalabb is túl van a 25. életévében. Estére értünk vissza a Szent Gellért Apátságba.

Augusztus 16. (a Világegyházban Szent István magyar király ünnepe)

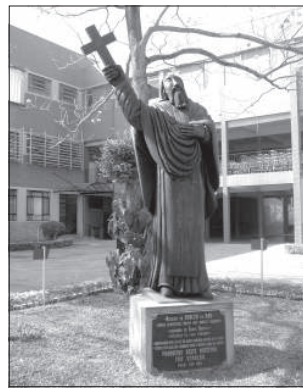
A liturgiában ma itt portugál nyelven Szent Istvánt ünnepeltük. (...)

Dél előtt folytattam a vizitációs beszélgetéseket, délután pedig Ödön apát úr elvitt a Magyar Házba és 16.30-kor a Könyves Kálmán Szabadegyetem rendezésében Magyarország és az Európai Unió címmel előadást tartottam az összegyűlt – kb. 50 fős – magyar közösségnek. Előadásomban a kapcsolat egyházi vonatkozásait emeltem ki, tőlem ezt is várták. A rendezvényen Deák Miklós braziliai főkonzul és felesége is jelen volt. Az előadást követően sok kérdést tettek fel, aktív volt a hallgatóság, nagyon jó légkörű együttlétre sikeredett az este. A szabadegyetemet rendtársaink hozták létre, védnöke most Linka Ödön apát úr. (...)

Augusztus 17.

(Nagybaldogasszony és Szent István király ünnepe Braziliában)

A Szent Gellért Apátság kapujából énekelve, zarándokként érkeztek a magyarok az ünnepre. Gyönyörű virágcsokor, virágfüzér díszítette az oltár környékét, az ülőhelyekre az ének-, és miserend már szét volt osztva. Sándor és Albin atyával koncelebráltunk. A hívek mindenre, felolvasásra, énekre, prédikációra nagyon figyeltek, hálás befogadó közösség voltak. Több magyar brazil, vagy más nemzetbeli (német, argentin) házastársát is magával hozta, akik nagy türelemmel vettek részt a számukra idegen nyelvű istentiszteleten, de talán az egész lelkét, hangulatát ők is megérezték. Ez derült ki számomra a velük való találkozásokból. A mise után Ödön apát úr köszöntötte a magyar közösséget, bemutatva Deák Miklós főkonzul urat, feleségét, Évát, majd a főkonzul köszöntötte a magyarokat. Ezt követően a bucaresti magyar rádió São Paulo-ba érkezett tudósítója mutatkozott be. E köszöntök után két helybeli díjnyertes tánccsoporthoz mutatott be magyar néptáncot. Öröm volt nézni, hogy magyar és brazil fiatalok milyen jól elsajátították ezt a számukra távoli kultúrát és milyen

Szent Gellért szobra az iskola udvarán

Augusztus 19.

Ma lezártam a személyes megbeszélések sorozatát. A legidősebb rendtársról a novíciusig bezárólag mindenkit sorra vettem. (...) A délelőtti folyamán Don André rektor atya megmutatta az iskolát, kórszót tettünk. Délben Deák Miklós főkonzullal és feleségével, valamint más munkatársaival találkoztam rövid időre.

Augusztus 20.

(...) Déle megerkeztek a vendégek: Don Emilio emeritus campo limpoi püspök, a mieink ehhez az egyházmegyéhez tartoznak, ő benedíkalta Ödön apát urat és szentelte diakónussá és pappá fiatal rendtársainkat, továbbá egy szomszédos brazil apát, Mátyás apát és egy rendtársa érkeztek délutáni megbeszélésre. Közös ebéd, azt követően egy rövid beszélgetésen voltam velük együtt. Az asztali köszöntésnél magam is megköszöntem Emil püspök úrnak azt a jóindulatot és barátságot, amelyet részéről rendtársaink, a Szent Gellért Apátság élveztek, és amelyben személyes találkozásaink során magam is részesedhettem. (...)

Augusztus 21.

(...) São Paulo is a találkozások helye. Itteni iskolánkban dolgozik a budapesti híres Gerbeaud cukrászda egykori tulajdonosának fia, Radocsay Gábor. Magyarul szólított meg, de aztán hamar kiderült, hogy alig tud már magyarul. A másik egy jezsuita atya, Róna Gábor, aki mise után szólított meg, mondván, hogy Kalocsáról ismer, 20 évvel ezelőtt ott találkoztunk. A Szeretláng dél-amerikai konferenciáján járt, kiválóan tud spanyolul, évtizedekig Ecuadorban élt, de most otthon van már Budapesten. (...)

Augusztus 22.

Dél előtt a Szent Imre Plébánia asszony-képviselői kerestek meg követésben és azt kérték, hogy Szervác testvér visszatérhessen São Paulo-ba meghalni, ahogy Timót atya is hazajött Pannonhalmára meghalni. (...)

Délután 15 órakor megtartottam a vizitáció záró konventgyűlést, amelyen csak a konventtagok voltak jelen, összesen 11 fő. A körülbelül 2 órás gyűlés után a végén apáti tanácsot választó konventgyűlés alakult elnökletemmel. Három évre megválasztották D. Andrét, D. Placidót és D. Marcelot apáti tanácsosnak, akiket meg is erősítettem. Ezt követően még rövid időre apáti tanácsulést tartottam az újonnan választott tanácsal és természetesen Paulo apát úrral. Zsolt és Albin atyák kivették részüket a tolmácsolásból. Ezzel a gyűléssel befejeződött a 2008. évi prézes-apáti vizitáció. A jegyzőkönyvet magyar nyelven adtam át számukra, fordítása még csak ezután lesz meg. (...)

Várszegi Asztrik OSB főapát-püspök

HÍREK – ESEMÉNYEK

A hindu fundamentalisták a felégetett keresztény házaknak még a nyomaikat is módszeresen eltüntetik, a keresztények a menekülttáborokban sem imádkozhatnak közösen. A Indiai Keresztények Tanácsának (Global Council of Indian Christian, GCIC) elnöke, Sajjan K. George szerint a Sangh Parivar hindu szélsőséges szervezet „rá akarja tenni a kezét a keresztények tulajdonára, s egyúttal el akarja tüntetni kegyetlenségé nyomaikat, mintha a területen soha nem éltek volna keresztények. Félt, hogy a keresztény templomok és otthonok helyén hindu templomokat fognak építeni.”

*

A Püspöki Szinódus XII. Rendes Üléssével párhuzamosan október 9. és 12. között tartották Castel Gandolfoban a VI. Nemzetközi Iszlám-Keresztény Találkozót, melyre 200 keresztény és muzulmán résztvevő érkezett. Az esemény a Fokláré Mozgalom kezdeményezésére jött létre, amely immár négy évtizede folytat párbeszédet az iszlámmal. A találkozó vezérfőnök a mindennapi életben keresztül megvalósuló párbeszéd, amelynek alapja a szeretet és az igazalom, az egység lelkiességének fő pontjai. A találkozó résztvevőinek Tarcisio Bertone bíboros aláírásával üzenet küldött a Szentatyá.

SZÁJRÓL SZÁJRA

A 850 éves Münchenről II.

A mintegy 6 km hosszan, a város közepétől északi irányba húzódó Englischer Garten, azaz Angol kert, Münchennek természeti ékessége és 376 ha területtel (1 hektár = 10 000 m²), azaz hárommillió hétszázhatvan ezer m²-rel, nagyságban meghaladja a Central Parkét New Yorkban, vagy a Hyde Parkét Londonban. A számoknál maradvány: mintegy 100 hídja van, 78 km gyalog- és kerékpárútja, valamint 12 km lovaglóútja. További nevezetességek: az ún. Kínai torony (Chinesischer Turm), amely a kínai padogák mintájára épült 1789-ben és a II. világháború idején leégett. Újjáépítésében – szájról szájra hagyomány szerint – a szintén az Angol kertben lévő Szabad Európa Rádió építetői jelentős adománnyal vettek részt. Itt van még a Kleinhesseloher See nevű mesterséges tó, hatyitával és csónakázó kirándulóival és a Monopteros-körtemplom, amelynek Lysistratos athéni emlékműve szolgált példaként.

A bajor főváros elsőszámú kirándulóhelye lett az Angol kert. Ez a mesterséges park, Károly Theodor választófejedelem uralkodása idején 1789-ben Benjamin Thompson – a későbbi Rumford gróf – sürgetésére létesült és az akkor megkezdett nagyarányú munkálatok csak 1832-ben fejeződtek be. Az Isar folyó partvidékének mozaras és erdős vadonja nehéz feladat elé állította a kor neves kertépítőjét, Ludwig Friedrich von Sckellit. Nem is élte meg a mű elkészülését, a munkálatok 9 évvel halála után fejeződtek be. A kert vízrendszerét egy több ágra szétválvó patak alkotja. Ennek vizét a már említett Kleinhesseloher-tón kívül egy második is táplálja a város felőli oldalon, a Haus der Kunst – Művészeti Háza – mögött. A római mintákat utánozó, oszloposoros épületnek az alapkövét Adolf Hitler rakta le 1933. október 15-én. A Német Művészeti Házának nevezett épületet a müncheniek csak „májashurkatemplomnak” becézték. A hagyomány szerint amikor Hitler az alapkövetelét alkalmával harmadikat akart ütni a gránitbőrtre, a kalapács ezüstfeje nagy ívben elröpült. A Vezér – aki közismerten babonás volt – elsápadt... Az épület egyébként túlélt a háborút és a fasizta gigantomániát példázza mind a mai napig.

Ökumenikus szertartás keretében emlékeztek meg Londonban november 6-án azokról a hajléktalanokról, akik az elmúlt évben haltak meg. A megemlékezésre immár tizenöt esztendője minden évben sor kerül a Trafalgar téri anglikán templomban. Az itteni közösség már régóta foglalkozik hajléktalanokkal, gyakran étkezést biztosítanak számukra és jótékonyági koncerteket szerveznek. Az elmúlt évben több mint 120 hajléktalan halt meg Londonban és környékén. Haláluk oka többnyire természetes, de egyre többen esnek gyilkosság és erőszak áldozatául.

*

Uruguayban és Chilében a püspöki konferenciák szervezésében tartották meg a „Család hete 2008” rendezvényországot. A kezdeményezés szeretné megerősíteni a családon belüli találkozási pontokat, a közösségi lelki élet és a mindennapi családi imádság pillanatait, és azt, hogy a család is hírül adja a világnak a Jót hírt. A szervezők ezt a hetet jó alkalomnak tartották, hogy „saját családjukat újra felfedezzük úgy is, mint a Feltámadt Krisztussal való találkozás helyét. Benne találjuk meg a szeretetet és a termékeny életet minden egyes ember és család számára”.

KITÜNTETÉS BERLINBEN

Georg Sterzinsky bíboros, Berlin érseke a St. Hedwig érem bronzfokozatával tüntette ki szeptemberben Nagy Yvant a Berlini Egyházmegyében és a magyar egyházközösségben 20 évben keresztül végzett pasztorális munkájáért.

Nagy Yvan a 80-as években teológiai előképzés után kezdte a berlini Szent Erzsébet magyar gyülekezetet megszervezni. Előbb Szőke János SDB helynök, majd Fejős Ottó németországi főlelkész, végül 1992 óta Rasztovác Pál hamburgi lelkész tartott és tart Berlinben havonta egy szentmisét. Nagy Yvant 1988-ban kérte Johannes Tobei általános helynök és Peter Tanzmann prelátus, a lelképásztori decemátus vezetője fel arra, hogy szervezze meg a magyar lelképásztori munkát. Szabad kezét kapott arra, hogy lelkiismerete szerint járjon el. Hamarosan az egyházme-

gyében az idegennyelvű lelképásztori konferencia szövegíróje lett, miután kiharcolta nemcsak a magyaroknak, hanem a többi gyülekezetnek is a pénzügyi támogatást. 15 évben keresztül írt, sokszorosított és postázott havonta egy négyoldalas körlevelet, amivel a gyülekezetet összehozta. Minden évben szervezett egy háromnapos lelkipályázatot otthoni lelkészekkel. Több mint tíz évben keresztül tartott havonta bibliakört, készített elő felhívásokat és szülőket a keresztiségre, jegyespárokat a házasságra. Prédikált Berlinben, Hannoverben, Braunschweigben, Bielefeldben, Sopronban. Évente négy-öt magyart ö temetett el Berlinben.

12 évben keresztül volt az érsekségben a Pasztorális Tanács tagja, ahol az egyházmegye migrációs háttérrel rendelkező híveit képviselte. Küldött volt a három évben keresztül tanácskozó szinódusban (Diözesanes Pastoralratium), ahol a liturgiánál dolgozott.

Négy évben át szervezett és tartott a helyi német lelkész segítségével a magdeburgi püspökség területén szentmiséket prédikációval az ott dolgozó magyar és erdélyi mezőgazdasági vendégmunkásoknak.

Különös hangsúlyt fektetett az ökumenikus munkára. 1975 óta képviselte a katolikus oldalt a főleg protestáns és ortodox gyülekezetek által dominált Nemzetközi Konventben. Berlinben szüvegy volt az ottani magyar protestánsok lelképásztori munkáját is támogatni.

Nagy részben neki köszönhető a Berlini Collegium Hungaricum telkének visszaszerzése és újjáépítése. Ezért megkapta a Magyar Kultúra Lovagja kitüntetést. 20 éves munkája elismeréseként tüntette ki Sterzinsky bíboros úr a Szent Hedwig-éremmel.

AZ ÉLETKÖNYVÉBŐL

† P. Meskó Lajos Géza Sch.P.
(1911–2008)

Meskó Lajos Baján született 1911. április 23-án. Baján járt elemi iskolába (1917–21), majd a budapesti Piarista Gimnáziumban végzett 8 évet (1921–29), utána belépett a piarista rendbe és a Kalazantiumban tanulta a teológiát (1930–36). A Pázmány Péter Tudományegyetemen magyar-latin szakból tanári diplomát szerzett (M. A., 1931–36). 1933-ban önellépes fogadalmat tett a piarista kápolnában. 1936. június 14-én szentelte őt pappá Budapesten a piarista kápolnában Breyer István győri püspök. Pap-tanári működési területe: 1936–38-ban Kecskeméten a piarista gimnáziumban osztályfőnök, magyar-latin-hittan-termesztanár, 1938–40-ben Budapesten ugyanaz, 1940–41-ben Debrecenben ugyanaz, 1941–43-ban Sátoraljaújhelyen ugyanaz és gyorsírás, 1943–44-ben Kolozsváron ugyanaz és történelem.

1944. december 2-án tabori lelkészként a kórházzal Németországba vitték. Ott a bajor Landshutban a lelkészhiatalban dolgozott, és a Vatikáni Tudakozó Irodában a magyar menekültekkel foglalkozott 1945–1947 között, majd Innsbruckban volt a menekültek lelkésze. Rómából Barcelonán és Kubán keresztül eljutott az USA-ba, és Los Angeles-ben, a magyar templomnál volt káplán, 1949–50-ben. Amikor az USA-ba került, 1951–53 között pedagógiai kurzusokat vett fel Buffalóban a Canisius College-ban, majd spanyol nyelvviszsgát tett 1953-ban, képesítve őt tanításra. 1951–54 között Derbyben, NY, megalapították az USA-ban az első piarista rendházat, ott tanított és plébániákon segített. 1954–56 között Philadelphian, a római katolikus Archdiocesan Highschoolban tanított. 1956–60 között Devonban, a Piaristák Preparatory Schooljában volt tanár, majd 1960–69 között Buffalóban a Calazantius Highschoolban tanított. 1969-ben nyugdíjasként ismét Devonba helyezték, ahol még 1977-ig tanított, utána pedig mint archívista és könyvtáros működött. Itt havonta a magyar miséken gyóntató és családokat látogat. Közben írt, fordított és verseket költött (Bujdosó Bálint néven), amiket eredményesen publikált a magyarok számára. Többek között meg szerkesztette a *Vasárnapi Kalauzt* a papok számára.

P. Meskó piarista pap-tanár, nyelvész, költő, meghalt West Chester-ben 2008. október 4-én, 98 éves korában, 75 évi szerzetesi élet és 72 évi papi élet után.

Miklósházy Attila SJ, ny. püspök

ÉLETÜNK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
MAGYAR KATOLIKUS DELEGATURA
Landwehrstr. 66 · D-80336 München
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
E-mail: eletuenk@gmx.de

Felelős kiadó:

Magyar Katolikus Delegatura
Főszerkesztő: dr. Cserháti Ferenc
Felelős szerkesztő: Czoborczy Benke
A szerkesztőbizottság tagjai:
dr. Frank Miklós, Ransay Győző,
Szamosi József és Vincez András

Redaktion und Herausgeber:
UNGARISCHE KATHOLISCHE DELEGATUR
Landwehrstr. 66 · D-80336 München
Chefredakteur: dr. Cserháti Ferenc
Telefon: (089) 5 32 82 88
Telefax: (089) 5 32 82 45
E-mail: eletuenk@gmx.de

Abonnement für ein Jahr: 15 EUR
11 Exemplare
nach Überset mit Luftpost USS 50

ELŐFIZETÉS:

Az Életünket a helyi magyar lelkészek terjesztik, ők küldik szét, náluk is kell előfizetni! Tengerentútra, vagy ahol nincs magyar lelkész, oda a kiadóhivatal küldi az újságot.

1 példány ára: 1,50 EUR
Előfizetési ár egy évre: 15 EUR
Tengerentútra USS 50
BANKSZÁMLÁNK:
Ungarische Katholische Delegatur
Sonderkonto „ÉLETÜNK”.

Postbank München
Konto-Nr.: 606 50-803 – BLZ 700 100 80
IBAN DE16 7001 0080 0060 6508 03
BIC PBNKDEFF

Erscheint 11 mal im Jahr.

Satz: ÉLETÜNK

Druck: AMPER DRUCK GmbH
Am Fohlenhof 5,
82256 Fürstenfeldbruck

Beilagenhinweis: Dieser Auflage liegt zeitweise ein RUNDSCHREIBEN bei.

A KIADVÁNYHÖZ KÖRLEVELET MELLÉKELTÜNK.

